

สารบัญ

	หน้า
ใบรับรองโครงการวิจัย	ก
บทคัดย่อ	ข
Abstract	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฌ
สารบัญรูปภาพ	ญ
สารบัญกราฟ	ฎ
ลำดับสัญลักษณ์	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หัวข้อโครงการ	1
1.2 หลักการและเหตุผล	1
1.3 วัตถุประสงค์	1
1.4 ขอบข่ายของงาน	1
1.5 กิจกรรมการดำเนินงาน	2
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.7 งบประมาณที่ต้องใช้	2
บทที่ 2 ทฤษฎีการศึกษาค่าความต้านทานของดิน	3
2.1 ความจำเป็นของระบบการต่อลงดิน(Grounding System)	3
2.2 ความต้านทานการต่อลงดิน(Grounding Resistance)	3
2.3 สภาพดิน	5
2.4 การเก็บและเตรียมตัวอย่างดิน	5
2.5 วิธีเก็บตัวอย่างดิน	7
2.6 ส่วนประกอบของระบบดิน	8
2.7 การดำเนินงานของแท่งสายดิน(Performance of Earth Electrode)	9

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
2.8 ลักษณะการต่อลงดิน	23
2.9 ทฤษฎีการแก้ไขโดยตอกแท่งกราวด์รูด(Deep Driven Method)	26
2.10 การตอกแท่งรูดและสารเคมี	35
2.11 แบบเติมสารเคมี	39
2.12 การวัดค่าความต้านทานจำเพาะดิน	41
2.13 การหาค่าความต้านทานจำเพาะของดิน	42
2.14 การวัดความต้านทานสายดิน	44
2.15 วิธีปรับเปลี่ยนสภาพดิน	49
บทที่3 วิธีการหาสูตรสารเคมีเพื่อปรับปรุงค่าความต้านทานของกราวด์	56
3.1 การหาเปอร์เซ็นต์ความชื้น	56
3.2 การทดสอบค่าความนำไฟฟ้า	59
3.3 การทดสอบค่าความเป็นกรดและเบส	59
3.4 การทดสอบปริมาณแมกนีเซียมและแคลเซียม	64
บทที่4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์	71
บทที่5 สรุปและวิจารณ์ผลการทดลองและข้อเสนอแนะ	98
5.1 สรุปผลและวิเคราะห์ผลการวิจัย	98
5.2 ข้อเปรียบเทียบระหว่างการแก้ไขค่าความต้านทานระบบสายดิน โดยวิธีตอกแท่งสายดินและวิธีใช้สารเคมี	99
5.3 ปัญหาที่พบในช่วงที่ทำโครงการวิจัย	99
5.4 ข้อเสนอแนะและแนวทางในการพัฒนา	100
บรรณานุกรม	102
ภาคผนวก	103
ภาคผนวก ก	104
ภาคผนวก ข	107
ภาคผนวก ค	108
ประวัติผู้ทำโครงการ	109

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 ค่าความต้านทานจำเพาะของวัสดุ	5
ตารางที่ 2.2 ความลึกของกระแสที่ไหลเข้าไปในดิน	17
ตารางที่ 2.3 ค่าความต้านทานการต่อลงดินเนื่องจากจำนวนแท่งที่ต่างกัน	24
ตารางที่ 2.4 มาตรฐานในการต่อลงดิน	25
ตารางที่ 3.1 ความเป็นกรดต่างของดิน	59
ตารางที่ 3.2 ค่าความถ่วงจำเพาะ	61
ตารางที่ 4.1 ตัวอย่างข้อมูลดินทำการเก็บที่จังหวัดนครสวรรค์และกำแพงเพชร	72
ตารางที่ 4.2 เปรียบเทียบค่าความต้านทานระบบสายดินกับปัจจัยที่มีผลต่อความต้านทาน	76
ตารางที่ 4.3 ผลที่ได้จากการแก้ไขโดยวิธีตอกแท่งกรวดรูด	81
ตารางที่ 4.4 แสดงค่า pH ค่าความนำไฟฟ้าของสารเคมี	82
ตารางที่ 4.5 ข้อมูลเปอร์เซ็นต์ความชื้นกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	84
ตารางที่ 4.6 ข้อมูลค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	85
ตารางที่ 4.7 ข้อมูลปริมาณแคลเซียมกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	86
ตารางที่ 4.8 ข้อมูลปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	87
ตารางที่ 4.9 เปอร์เซ็นต์ความชื้นกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	88
ตารางที่ 4.10 เปอร์เซ็นต์ปริมาณแคลเซียมกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	89
ตารางที่ 4.11 ข้อมูลค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	90
ตารางที่ 4.12 ข้อมูลปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	91
ตารางที่ 4.13 ข้อมูลค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่เชียงใหม่	92
ตารางที่ 4.14 ข้อมูลปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่เชียงใหม่	93

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 เครื่องมือการเก็บตัวอย่างดิน	6
รูปที่ 2.2 การเก็บตัวอย่างดิน	7
รูปที่ 2.3 สายดิน	8
รูปที่ 2.4 แท่งหลักดิน	9
รูปที่ 2.5 แรงดันสัมผัสและแรงดันระยะก้าว	14
รูปที่ 2.6 ลักษณะการปักแท่งตัวนำตัวเดียว	23
รูปที่ 2.7 แท่งทรงกระบอกสัมผัสของดิน	24
รูปที่ 2.8 ลักษณะการฝังแท่งทองแดงทรงกลมในดิน 1 ชั้น	26
รูปที่ 2.9 ลักษณะการฝังแท่งทองแดงทรงกลมในดิน 2 ชั้น	27
รูปที่ 2.10 เครื่องเจาะดินแบบไฮโดรลิก	34
รูปที่ 2.11 แท่งทองแดง (Ground Rod)	36
รูปที่ 2.12 การเจาะแบบน้ำบาดาลสามขา	36
รูปที่ 2.13 การลากสายดินจากฐานล่าง (Stub) ของทาวเวอร์ (Tower)	37
รูปที่ 2.14 การต่อกราวด์กับสายดินโดยวิธีหนีบในกรณีใช้วิธีเคาน์เตอร์พอยส์	38
รูปที่ 2.15 การทดสอบค่าความต้านทานของดิน	38
รูปที่ 2.16 ส่วนประกอบภายในของแท่งอิเล็กโตรด	39
รูปที่ 2.17 การฝังแท่งอิเล็กโตรดในดิน	40
รูปที่ 2.18 การเชื่อมต่อสายกราวด์	40
รูปที่ 2.19 การฝังแท่งอิเล็กโตรดเสร็จเรียบร้อยแล้ว	41
รูปที่ 2.20 เครื่องมือวัดค่าความต้านทานจำเพาะของดิน	42
รูปที่ 2.21 การวัดค่าความต้านทานโดยวิธี Wenner	43
รูปที่ 2.22 การวัดแบบสามจุด	43
รูปที่ 2.23 การวัดแบบสี่จุด	44
รูปที่ 2.24 เครื่องวัดค่าความต้านทาน	45
รูปที่ 2.25 การวัดค่าความต้านทานสายดิน	47
รูปที่ 2.26 การวัดค่าความต้านทานโดยวิธีแบบ Megger	48

สารบัญรูปภาพ(ต่อ)

	หน้า
รูปที่ 2.27 การติดตั้งอุปกรณ์	51
รูปที่ 2.28 การปฏิบัติการณ์ลดค่าความต้านทานกราวด์	52
รูปที่ 2.29 การใช้เกลือฝึกรอบแท่งกราวด์	53
รูปที่ 2.30 การขุดร่อง	54
รูปที่ 2.31 การขุดหลุม	54
รูปที่ 2.32 การใช้ภาชนะบรรจุ	55
รูปที่ 3.1 การเก็บตัวอย่างดิน	56
รูปที่ 3.2 ดินในกระป๋องในพลาสติก	57
รูปที่ 3.3 การนำดินไปซังที่เครื่องซัง	58
รูปที่ 3.4 การนำดินไปอบ	58
รูปที่ 3.5 การคนสารเคมีแล้วทิ้งไว้ 10 นาที	63
รูปที่ 3.6 การวัดค่าความนำไฟฟ้า	63
รูปที่ 3.7 การวัดค่า pH	64
รูปที่ 3.8 การนำดินเข้าเครื่องเข่าสาร	65
รูปที่ 3.9 การนำดินมากรองด้วยกระดาษกรอง	65
รูปที่ 3.10 การนำสารมาเติมน้ำกลั่น	66
รูปที่ 3.11 วิธีการหาส่วนประกอบของแมกนีเซียมและแคลเซียม	66
รูปที่ 3.12 ขนาดหลุมที่ใช้	67
รูปที่ 3.13 ลักษณะของกราวไฟต์	68
รูปที่ 3.14 การทดสอบเคมีลงในหลุม	68
รูปที่ 3.15 การขุดหลุมเป็นร่องโดนัท	69
รูปที่ 3.16 วิธีการผสมสารเคมี	69
รูปที่ 3.17 การทดสอบเคมีลงในหลุมโดนัท	70

สารบัญกราฟ

	หน้า
กราฟที่ 2.1 ค่าความต้านทานกับความยาวของแท่งทรงกลม	18
กราฟที่ 2.2 ค่าความต้านทานกับความยาวของแท่งทรงกลมในดิน	19
กราฟที่ 2.3 ค่าความต้านทานกับความยาวของตัวนำในแนวนอน	20
กราฟที่ 2.4 ค่าความต้านทานกับขนาดด้านของรูปสี่เหลี่ยม	20
กราฟที่ 2.5 ค่าความต้านทานกับรัศมีของแท่งทรงกลม	21
กราฟที่ 2.6 การเชื่อมค่าความต้านทานของแท่งทรงกลมในแนวดิ่งกับระยะห่างต่างๆ	22
กราฟที่ 2.7 ค่าความต้านทานของแท่งกรวดในระดัปลึกต่างๆ	33
กราฟที่ 2.8 ค่าเฉลี่ยของค่าความต้านทาน	33
กราฟที่ 2.9 พล็อตการกระจาย	33
กราฟที่ 2.10 การเปรียบเทียบในแต่ละปี	34
กราฟที่ 4.1 เปรอ์เซ็นต์ความชื้นกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	84
กราฟที่ 4.2 ค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	85
กราฟที่ 4.3 ปริมาณแกลเคลเชื่อมกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	86
กราฟที่ 4.4 ปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	87
กราฟที่ 4.5 เปรอ์เซ็นต์ความชื้นกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	88
กราฟที่ 4.6 ปริมาณแกลเคลเชื่อมกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	89
กราฟที่ 4.7 ค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	90
กราฟที่ 4.8 ปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	91
กราฟที่ 4.9 ค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่เชียงใหม่	92
กราฟที่ 4.10 ปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่เชียงใหม่	93
กราฟที่ 4.11 ความสัมพันธ์ของเปอร์เซ็นต์ความชื้นกับค่าความต้านทานที่นครสวรรค์	94
กราฟที่ 4.12 ความสัมพันธ์ของเปอร์เซ็นต์ความชื้นกับค่าความต้านทานที่กำแพงเพชร	95
กราฟที่ 4.13 ความสัมพันธ์ของค่าความนำไฟฟ้ากับค่าความต้านทานที่เชียงใหม่	96
กราฟที่ 4.14 ความสัมพันธ์ของปริมาณแมกนีเซียมกับค่าความต้านทานที่เชียงใหม่	96

ลำดับสัญลักษณ์

สัญลักษณ์	ความหมาย	หน่วย
A	ระยะห่างระหว่างอิเล็กโทรดข้างเคียงที่อยู่ติดกัน	metre
B	ความลึกของอิเล็กโทรดใต้ผิวดิน	metre
C1	เคอร์เรนซ์ เทอร์มินอล	-
C2	เคอร์เรนซ์ เทอร์มินอล	-
D	เส้นผ่านศูนย์กลางกลางของแท่งสายดิน	metre
d	ระยะระหว่างอิเล็กโทรด	metre
d ₀	เส้นผ่านศูนย์กลางกลางของแท่งกลมทรงกระบอก	metre
E(r)	สนามไฟฟ้าในตัวกลางที่มีรัศมี r	volt/metre
E1,E2	ขั้วต่อแท่งสายดินที่ต้องการวัด	-
f	ความถี่ของกระแส	herze
G	เครื่องกำเนิดแรงดันกระแสสลับ	-
h	ความยาวของแท่งทองแดงในชั้นดิน ρ_1	metre
h ₁	ความลึกที่กระแสความถี่สูงไหลเข้าไปในพื้นดิน	metre
I	กระแสไฟฟ้าที่แผ่กระจายออกไปจาก สายดิน	ampere
i	ความหนาแน่นของกระแสไฟฟ้าบนแท่งทองแดงที่อยู่บนชั้นดิน	ampere/metre
K	โปแตสเซียม	-
L	ความยาวของแท่งสายดิน	metre
L-h	ความยาวของแท่งทองแดงในชั้นดิน ρ_2	metre
l	ความยาวขั้วผลของแท่งสายดิน	metre
M	เครื่อง megger ground	-
Mg	แมกนีเซียม	-
N	กัลวานอมิเตอร์หรือมิเตอร์สมมูลขั้ววงจร	-
Na	โซเดียม	-
P	ขั้วต่อของโพรบ	-
Pot	โพเทนชิโอมิเตอร์	-

ลำดับสัญลักษณ์ (ต่อ)

สัญลักษณ์	ความหมาย	หน่วย
P1	โพเทนเชียล เทอร์มินอล	-
P2	โพเทนเชียล เทอร์มินอล	-
ppm	ปริมาณสารเคมี 1 กรัมในสารทั้งหมด 1 กิโลกรัม	กรัมต่อกิโลกรัม
R	ค่าความต้านทานดิน	ohm
Ra	ความต้าน	-
Re	ความต้านทานสายดิน	ohm
Rp	ความต้านทานโพรบ	-
T	หม้อแปลงแรงดัน	-
U	แรงดันระหว่างทรงกลมรัศมีใดๆ	volt
Ue	ศักย์ไฟฟ้าของแท่งสายดินเทียบกับจุด ที่ไกลออกไปเท่ากับอนันต์	volt
Ur	ศักย์ไฟฟ้า ณ จุดที่เทียบกับจุดที่ระยะอนันต์	volt
Us	แรงดันช่วงก้าว	volt
U	แรงดันสัมผัส	volt
u	แรงดันตกคร่อมสายดิน	volt
V	ศักย์ไฟฟ้าของแท่งสายดิน	volt
V(r)	ศักย์ไฟฟ้าที่อิเล็กโตรดทรงกลม	volt
X	จุดที่ต้องการทดสอบ	-
ρ	ค่าความต้านทานจำเพาะ	ohm.metre
ρ_x	พิกัดค่าความต้านทานจำเพาะของชั้นดิน	ohm/metre
μ	ค่าความซึมซาบ ใต้ของดิน	henry/metre
σ	สภาพนำไฟฟ้า	-